

Αθήνα 12.04.05

ΑΠ: 1293

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ταχ. Δ/ση: ΚΗΦΙΣΙΑΣ 1-3
115 23 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210-6475601
FAX: 210-6475628

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 24 / 2005

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 10.3.2005 στο κατάστημά της αποτελούμενη από τον Δ. Γουργουράκη, Πρόεδρο, και τους κκ. Ν. Φραγκάκη, Σ. Σαρηβαλάση, Α. Παπαχρίστου, Σ. Λύτρα, τακτικά μέλη, και τα αναπληρωματικά μέλη Α. Παπανεοφύτου σε αναπλήρωση του τακτικού μέλους Ν. Παπαγεωργίου και Γ. Πάντζιου σε αναπλήρωση του τακτικού μέλους Α. Πομπόρτση, οι οποίοι αν και είχαν προσκληθεί νομίμως δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις εκπομπές «Ζούγκλα» και «Κίτρινος Τύπος» του τηλεοπτικού σταθμού «ALTER» για την οποία η Αρχή επελήφθη αυτεπαγγέλτως. Εισηγήτρια για την υπόθεση είχε ορισθεί η Γ. Πάντζιου. Παρόντες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Κ. Μανίκα, ως βοηθός εισηγητή της Γ. Πάντζιου, ο Κ. Μουλίνος ελεγκτής, ως βοηθός εισηγητής του Ν. Φραγκάκη, εισηγητή στην υπόθεση σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από εκπομπές του τηλεοπτικού σταθμού «Extra Channel 3», η Ε. Ι. Τσακιρίδου, ελέγκτρια, ως εισηγήτρια επί των καταγγελιών του Αρχιμανδρίτη Α, που συνεξετάζονται, καθώς και Γ. Παλαιολόγου, υπάλληλος της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή αφού έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

- 1) Τις διατάξεις του Συντάγματος και ιδίως τα άρθρ. 2, 5, 5^Α, 9, 9^Α, 14, 15, 19 αυτού.
- 2) Την Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281)

3) Τις διατάξεις του ν.2472/1997, και ιδίως τα άρθρα 2, 3, 4, 5, 7, 15,19, 21 του νόμου αυτού

4) Το περιεχόμενο των εκπομπών «ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ» των ημερομηνιών 16.01.05, 23.01.05, 30.01.05, 6.02.05 και 13.02.05, καθώς και το περιεχόμενο των εκπομπών «ΖΟΥΓΚΛΑ» των ημερομηνιών 13.01.05, 10.02.05 και 27.02.05, όπως προκύπτει από τις κασέτες που προσκόμισε στην Αρχή ο τηλεοπτικός σταθμός «ALTER CHANNEL», από τον οποίο οι ανωτέρω εκπομπές μεταδόθηκαν.

5) Τα πρακτικά των συνεδριάσεων της Αρχής της 21.2.2005, 24.2.2005, στις οποίες έλαβαν μέρος και ακούστηκαν: α) Κατά τη συνεδρίαση της 21.02.05, η οποία διεκόπη για της 24.02.05, οι εκπρόσωποι της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «Ελεύθερη Τηλεόραση Α.Ε.», ιδιοκτήτριας του τηλεοπτικού σταθμού «Alter Channel», με τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους Δημήτρη Σαραφιανό. β).Κατά τη συνεδρίαση αυτή της 24.2.2005 για τον τηλεοπτικό σταθμό ο Π, Διευθυντής Ειδήσεων του με τον πληρεξούσιο δικηγόρο Δ. Σαραφιανό και για το δημοσιογράφο Β, παρουσιαστή των εκπομπών «ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ» και «ΖΟΥΓΚΛΑ», οι πληρεξούσιοι δικηγόροι του Γιώργος Αγιοστρατίτης και Ιωάννης Βλάχος.

6) Το υπόμνημα με το συνημμένο έγγραφο (ιδιωτικό συμφωνητικό), που υποβλήθηκε εμπροθέσμως στην Αρχή με αριθμ. πρωτ. 936/3.03.2005 από την ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «Ελεύθερη Τηλεόραση Α.Ε» και

7). Μετά από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. Σύμφωνα με το άρθρο 9Α του Σ. *«Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει»*. Σύμφωνα δε με τον ν. 2472/1997, όπως αυτός σήμερα ισχύει, έχει συσταθεί η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Αρχή) με αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του νόμου για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά (άρθρο 15 § 1 του προαναφερθέντος νόμου).

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 2 του Σ. *«Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είναι ανεξάρτητη*

αρχή, όπως νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους, που λαμβάνει και τη μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας, έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, καθώς και τον σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας.». Οι καθοριζόμενες στο άρθρο 15 παρ. 2 του Σ. αρμοδιότητες ασκούνται πλέον αποκλειστικά από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) και καταργούνται όλες οι σχετικές αρμοδιότητες του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ, συναρμοδίων υπουργών ή άλλων διοικητικών οργάνων, πλην ορισμένων, ρητώς απαριθμούμενων εξαιρέσεων (άρθρο 11 ν. 2863/2000), δεν θίγεται όμως η κατά το άρθρο 9Α του Σ. συντρέχουσα αρμοδιότητα της Αρχής να προστατεύει τα υποκείμενα των προσωπικών δεδομένων.

Από την αντιπαραβολή των διατάξεων που παρατέθηκαν παραπάνω, προκύπτει ότι η Αρχή εξακολουθεί και μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 να είναι αποκλειστικά αρμόδια για να ασκεί αφενός σύμφωνα με τη γενικού χαρακτήρα διάταξη του άρθρου 15 § 1 του ν. 2472/1997 ευρεία εποπτεία στον τομέα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και αφετέρου -μεταξύ των άλλων- τις αρμοδιότητες που απορρέουν από τα άρθρα 19, 21 και 22 του προπαρατεθέντος νόμου. Και τούτο, γιατί σκοπός του ν. 2472/1997 είναι να αποτρέψει την παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και όχι να ορίσει κανόνες λειτουργίας των ραδιοτηλεοπτικών μέσων, όπως συμβαίνει με τους νόμους που ρυθμίζουν τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα δημόσια ή ιδιωτικά. Το ΕΣΡ δεν έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί για τη νόμιμη ή όχι ύπαρξη αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, ενώ και οι κυρώσεις που επιβάλλονται στις δύο περιπτώσεις δεν συμπίπτουν ως προς τον σκοπό τους. Σύμφωνα είναι και η νομολογία, όταν αποφαινεται με την αριθμ. 3545/2002 του ΣτΕ ότι με την επιβολή δύο διοικητικών κυρώσεων προστίμου από δύο ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, ήτοι την Αρχή και το ΕΣΡ, δεν παραβιάζεται η γενική αρχή του διοικητικού δικαίου non bis in idem (βλ. σελ. 29) «... διότι οι δύο εν λόγω κυρώσεις δεν της επιβλήθηκαν για την αυτή αιτία, αδιαφόρως του αν για την επιβολή τους ελήφθησαν υπόψη πραγματικά περιστατικά που ήσαν τα ίδια και στις δύο περιπτώσεις.... Πρόκειται τουτέστιν για δύο ανεξάρτητα νομοθετήματα, τα οποία συνισχύουν, αποσκοπούν δε στον κολασμό διαφορετικού τύπου παραπτωμάτων και εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς». Σε κάθε περίπτωση, πάντως, συνισχύουν μεν οι κυρώσεις περί χρηματικών προστίμων που προβλέπουν ο ν. 2472/1997 και ο ν. 2328/1995, το συνολικό όμως ποσό προστίμου στο ίδιο πρόσωπο για την ίδια πράξη δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στην βαρύτερη από τις συρρέουσες κυρώσεις (πρόστιμο ύψους 500.000.000 δραχμών, άρθρο 4 § 1 ββ' ν. 2328/1995).

Με βάση τα όσα εκτέθηκαν παραπάνω για την αρμοδιότητα της, η Αρχή πρέπει να προχωρήσει στην εξέταση της υπόθεσης:

Π.1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. α', β', γ', δ', ε', ζ', θ του Ν. 2472/1997 *“Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”* [νοούνται] κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. *“Ευαίσθητα δεδομένα”* [νοούνται] τα δεδομένα που αφορούν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε ένωση, σωματείο και συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια και τη ερωτική ζωή, καθώς και τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες. *“Υποκείμενο των δεδομένων”* [νοείται] το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιοριστεί αμέσως ή εμμέσως.... *“Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα”* [νοείται] κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή. *“Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα”* [νοείται] σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία αποτελούν ή μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας, και τα οποία τηρούνται είτε από το Δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο. *“Υπεύθυνος Επεξεργασίας”* [νοείται] οποιοσδήποτε καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Όταν ο σκοπός και ο τρόπος της επεξεργασίας καθορίζονται με διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή του καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο. *“Τρίτος”* [νοείται] κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 3 § 1 του ν. 2472/1997 *«Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στην εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται*

ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο». Μόνο η συλλογή, αποθήκευση και διάδοση κάθε είδους στοιχείων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα (έγγραφα, ηχογραφημένες κασέτες, βιντεοταινίες κλπ.) εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997, ανεξαρτήτως του αν στο πεδίο του νόμου εμπίπτει και η εν γένει δημοσιοποίηση πληροφοριών με τη μορφή συνεντεύξεως, έστω και μαγνητοσκοπημένης. Οι επεξεργασίες των δεδομένων ήχου και εικόνας καλύπτονται από τον ν. 2472/1997 μόνο εφόσον είναι αυτοματοποιημένες ή εφόσον τα δεδομένα αυτά περιλαμβάνονται ή προορίζονται να περιληφθούν σε αρχείο διαρθρωμένο σύμφωνα με ειδικά, όσον αφορά πρόσωπα, κριτήρια, ώστε να είναι ευχερής η πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (βλ. οδηγία 95/46/EK, σκέψη προοιμίου αρ. 27). Η αναφορά σε προσωπικά δεδομένα με τη μορφή συνέντευξης αποτελεί έκφραση άποψης ή γνώμης του ομιλούντος προσώπου ή των συμμετεχόντων στη συνέντευξη (δηλαδή και του δημοσιογράφου), δεν μπορεί να θεωρηθεί όμως λειτουργικό μέρος ενός αρχείου (των βιντεοκασετών των μεταδιδόμενων εκπομπών που τηρεί ο τηλεοπτικός σταθμός κατ' άρθρο 3 § 12 του ν. 2328/1995), διότι δεν έχει αυτοτέλεια ως προς την δομή της βιντεοκασέτας ως αρχείου. Δεν μπορεί να αποτελέσει τμήμα ή αυτοδύναμο ως προς το περιεχόμενό της τμήμα, δηλαδή μέρος της δομής, του συγκεκριμένου αρχείου. Αντίθετα, ως προς την μετάδοση των στοιχείων μπορεί κανείς να εντοπίσει και να αναζητήσει οπτικά τα σημεία αυτά στη ροή της βιντεοταινίας, διότι ως πληροφορίες αποτελούν ανεξάρτητα τμήματα αυτοτελή, ξένα προς το περιβάλλον στο οποίο διαδραματίζεται η εκπομπή, με συνέπεια να αποτελούν οπτικά και ηχητικά προσωπικά δεδομένα (έτσι και στην απόφαση της Αρχής 100/2000). Η βιντεοκασέτα–κασέτα της μεταδιδόμενης εκπομπής λειτουργεί για αυτό τον λόγο, έστω και σε υποτυπώδη μορφή, ως αρχείο διαρθρωμένο σύμφωνα με ειδικά, όσον αφορά τα πρόσωπα, κριτήρια, διότι είναι ευχερής η πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνει, έστω με τη χρήση του μηχανικού μέσου του βίντεο.

3. Σύμφωνα δε με το άρθρο 4 του ν.2472/1997 «1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία εν όψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας....» Η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλει η δημοσιοποίηση στοιχείων, που περιέχουν προσωπικά δεδομένα στο πλαίσιο άσκησης δημοσιογραφικού επαγγέλματος να καθίσταται απολύτως αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού, ήτοι για δημοσιογραφικούς αποκλειστικά σκοπούς. Η επανάληψη της προβολής αυτών κατά την αρχή της αναλογικότητας πρέπει επίσης να εξυπηρετεί αποκλειστικά τους σκοπούς της πληροφόρησης. Ανεξαρτήτως του τρόπου (της πρωτογενούς

από τους συνήθως μη κατονομαζόμενους καταγγέλλοντες και όχι πάντοτε από τους δημοσιογράφους ή τους τηλεοπτικούς σταθμούς) συλλογής των πληροφοριών και πέραν του ότι η συλλογή αυτή συνιστά υπό προϋποθέσεις ποινικό αδίκημα (βλ. άρθρο 370^A Π.Κ. και ιδίως παρ. 1, 2, 3 και 4 και σχετική νομολογία, ΑΠ 1317/2001, ΑΠ 874/2004) η ύπαρξη δημοσίου ενδιαφέροντος, ήτοι το δικαίωμα του κοινού στην πληροφόρηση και το αντίστοιχο δημοσιογραφικό καθήκον προς ενημέρωση, δικαιολογεί, κατ' αρχήν αν συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου, την τηλεοπτική χρήση αυτών (βλ. ΠολΠρωτ.Πειρ.706/2003, ΠολΠρωτ.Αθ.65/2004), ιδιαίτερα όσον αφορά τη δημόσια ζωή δημόσιων προσώπων. Παράνομη δημοσιογραφική έρευνα δεν σημαίνει πάντα και παράνομη δημοσίευση και αντίστροφα, πληροφορίες που αποκτήθηκαν με νόμιμο τρόπο δεν συνεπάγονται υποχρεωτικά και τη νομιμότητα της δημοσίευσής τους (βλ. Ι. Καρακώστας, Προσωπικότητα και Τύπος, εκδ. Α. Σάκκουλα, 2000, σελ. 178).

4. Σύμφωνα με το άρθρο 5 § 2 περ. ε' του ν. 2472/1997 «*Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών*». Ως τέτοιο έννομο συμφέρον νοείται και το δικαίωμα της πληροφόρησης, τόσο του πληροφορείν (άρθρο 14 παρ. 1 Σ.) όσο και του πληροφορείσθαι (άρθρο 5^A Σ.) Η ανάγκη δε ενημέρωσης του κοινού γίνεται εντονότερη σε μείζονα θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος όπως είναι η λειτουργία των θεσμών και ειδικότερα η διαφθορά στο χώρο της δικαιοσύνης. Η δημοσιοποίηση των θεμάτων αυτών εξυπηρετεί το υπέρτερο έννομο συμφέρον των πολιτών προς πληροφόρηση. Το δικαιολογημένο ενδιαφέρον καλύπτει μάλιστα και εκδηλώσεις προσώπων, που ενδιαφέρουν το κοινωνικό σύνολο οι οποίες ανεξάρτητα από τον τρόπο και τον χρόνο που γίνονται (ακόμα δηλαδή και αν δεν γίνονται σε δημόσιο χώρο), πραγματοποιούνται στα πλαίσια των ανατιθεμένων σ' αυτούς υπηρεσιακών καθηκόντων και γι' αυτό η εκτέλεση τους υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική (βλ. σχετική νομολογία ΑΠ 1317/2001, ΑΠ 874/2004). Το δικαιολογημένο ενδιαφέρον καλύπτει ακόμα και μη δημόσιες πράξεις όταν αυτές ενδιαφέρουν λόγω της φύσης τους το κοινωνικό σύνολο (ΠολΠρωτ.Αθ 65/2004). Έτσι ο χρηματισμός ενός δικαστή είναι ζήτημα δημοσίου ενδιαφέροντος που ενδιαφέρει την κοινή γνώμη και συνδέεται με το ευρύτερο ζήτημα της διαφθοράς στον θεσμό της δικαιοσύνης.

Η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλει εξάλλου η δημοσιοποίηση των στοιχείων δημοσιογραφικής έρευνας που περιέχουν προσωπικά δεδομένα να καθίσταται απολύτως

αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού, ήτοι για δημοσιογραφικούς αποκλειστικά σκοπούς. Η επανάληψη της προβολής αυτών πρέπει επίσης, με βάση την ίδια αρχή να εξυπηρετεί αποκλειστικά τους σκοπούς της πληροφόρησης, λαμβανομένης υπόψη και της φύσης του τηλεοπτικού μέσου (σε αντιδιαστολή με το έντυπο), που ανέχεται την αναμετάδοση-επανάληψη των πληροφοριών στο μέτρο που αυτή είναι αναγκαία, καθώς και του βαθμού του δημοσίου ενδιαφέροντος που δημιουργείται για το θέμα. Η συνεχής και επανειλημμένη προβολή των ίδιων προσωπικών δεδομένων, πολλώ δε μάλλον αν αυτά είναι ευαίσθητα, υπερβαίνει τις ανάγκες ενημέρωσης του κοινού και, παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, όταν χωρίς να εξυπηρετείται οποιοσδήποτε άλλος υπέρτερος σκοπός άγει σε εξευτελισμό και διαπόμπευση των υποκειμένων των δεδομένων, δηλαδή στην, μέσω της τηλεοπτικής εκπομπής, επιβολή κύρωσης μη προβλεπόμενης και συνεπώς μη ανεκτής από την έννομη τάξη. Η χωρίς υπέρβαση των κριτηρίων αυτών επανάληψη της μετάδοσης, καθώς και η τμηματική σε σειρά περισσότερων εκπομπών αποκάλυψη των στοιχείων της έρευνας στοχεύει και στην αύξηση του ενδιαφέροντος της δημόσιας γνώμης και την πρόκληση εντονότερων αντιδράσεων, προκειμένου να προκύψει η εξυγιαντική παρέμβαση των αρμοδίων οργάνων και να αποφευχθεί το ενδεχόμενο συγκαλυπτικής υποβάθμισης των καταγγελιών.

Ειδικότερα όσον αφορά τους δικαστές, η δημοσιοποίηση πληροφοριών που ανάγονται στην άσκηση των δημοσίων καθηκόντων τους καθώς και η περιορισμένη και αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού επανάληψη της μετάδοσης των σχετικών πληροφοριών, είναι νόμιμη (άρθρο 7 § 2 ζ' του ν. 2472/1997), το οποίο κατά μείζονα λόγο αποτελεί νομιμοποιητική βάση επεξεργασίας και για τα απλά προσωπικά δεδομένα). Το ίδιο ισχύει και για κάθε άλλο πρόσωπο που φέρεται να εμπλέκεται σε κύκλωμα δικαστικής διαφθοράς. Η αποκάλυψη της κρίσης που ξέσπασε στην λειτουργία του θεσμού της δικαιοσύνης δικαιολογεί σε κάθε περίπτωση, λόγω του εντόνου δημοσίου ενδιαφέροντος, τη δημοσιοποίηση στοιχείων (π.χ. ηχητικών, όπως συνομιλιών ανακρίτριας με μεσολαβητή για διαπραγμάτευση δωροδοκίας), εφόσον δεν είναι νοητό να αντιταχθεί η ιδιωτικότητα μιας συνομιλίας, που έχει αντικείμενο την οργάνωση δωροδοκίας δικαστικού λειτουργού. Και τούτο ανεξαρτήτως του τρόπου συλλογής των δεδομένων (η οποία πρωτογενώς δεν έγινε πάντως ούτε από τους δημοσιογράφους ούτε από τους τηλεοπτικούς σταθμούς, αλλά, κατά τους προβληθέντες ισχυρισμούς, από τον συνομιλητή δικαστικής λειτουργού, δηλαδή από το ένα από τα επικοινωνούντα πρόσωπα). Επισημαίνεται εν προκειμένω η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 8 του ν. 3090/2002 (μεταγενέστερου της συνταγματικής αναθεώρησης του 2001), με την οποία αναδιατυπώθηκε η παρ. 4 του άρθρου 370^A ΠΚ, έτσι ώστε να αίρεται ο άδικος χαρακτήρας της χρήσης παράνομα αποκτημένων μαγνητοταινιών κλπ, εφόσον αυτή γίνεται «ενώπιον οποιασδήποτε δικαστικής ή άλλης ανακριτικής αρχής για τη διαφύλαξη δικαιολογημένου

συμφέροντος που δεν μπορεί να διαφυλαχθεί διαφορετικά». Το «δικαιολογημένο» του συμφέροντος οφείλει να προκύπτει από την, εγγενή στην *stricto sensu* αναλογικότητα, στάθμιση των αξιών που αντιπαρατίθενται στις υπό εξέταση περιπτώσεις (βλ. Ν. Ανδρουλάκη, πρόλογος στο Τ. Ηλιοπούλου-Στάγγα, Χρήση παρανόμως κτηθέντων αποδεικτικών μέσων και δικαίωμα υπεράσπισης του κατηγορουμένου, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα 2003, σ. 17-18).

5. Κατά το άρθρο 7 παρ. 1 του ν. 2472/1997 «απαγορεύεται η συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων». Η επεξεργασία αυτή κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, ύστερα από άδεια της Αρχής χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων των οποίων γίνεται επεξεργασία, εφόσον συντρέχει μία από τις περιπτώσεις της παρ. 2. Μία από αυτές τις περιπτώσεις είναι και η άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος (περ. ζ'), εφόσον όμως η επεξεργασία αφορά ευαίσθητα δεδομένα δημοσίων προσώπων. Από την ρύθμιση του άρθρου 7 § 2 περ. ζ' του ν.2472/1997, η οποία σημειώτεον μπορεί να εφαρμοσθεί κατ' αναλογία και στην περίπτωση των απλών δεδομένων, τίθενται για το επιτρεπτό της επεξεργασίας οι εξής προϋποθέσεις: 1) η επεξεργασία να αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων 2) η επεξεργασία να πραγματοποιείται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς 3) άδεια της Αρχής, που χορηγείται μόνο εφόσον α) η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος..... και β) εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Κρίσιμος για την εφαρμογή του άρθρου 7 παρ. 2 περ. ζ., είναι ο προσδιορισμός της έννοιας των δημοσίων προσώπων, στα οποία αναφέρεται καθώς και ποια πρόσωπα περιλαμβάνονται σε αυτά. Ως δημόσια πρόσωπα κατά το ΕΔΔΑ νοούνται τα πρόσωπα που κατέχουν κάποια δημόσια θέση ή/και χρησιμοποιούν δημόσιο χρήμα ή ακόμα και όλοι όσοι διαδραματίζουν κάποιο ρόλο στη δημόσια ζωή είτε την πολιτική, την οικονομική, την καλλιτεχνική, την κοινωνική, την αθλητική ή οποιουδήποτε άλλου τομέα της δημόσιας ζωής (βλ. απόφαση ΕΔΔΑ Καρολίνα του Ανόβερο κατά Γερμανίας, 24.6.2004). Όσον αφορά τον ορισμό των δημοσίων προσώπων, υποστηρίζεται ότι ως δημόσια πρόσωπα θα πρέπει να θεωρηθούν, κατά διασταλτική ερμηνεία, εναρμονισμένη προς το Σύνταγμα, και τα λεγόμενα πρόσωπα της επικαιρότητας (βλ. και άρθρο του Μιχ. Π. Σταθόπουλου «Η χρήση προσωπικών δεδομένων και η διαπάλη μεταξύ ελευθεριών των κατόχων τους και ελευθεριών των υποκειμένων τους», ΝοΒ 2000 σελ. 1επ.)

6. Με βάση τα παραπάνω, κρίσιμη κάθε φορά είναι η εξέταση ενδεχομένης σύγκρουσης συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων, αφενός του δικαιώματος της ελεύθερης

πληροφόρησης (άρθρα 14 παρ. 1 και 5^Α Σ.), αφετέρου της προστασίας της ιδιωτικής ζωής του ατόμου και από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (9, 9^Α Σ). Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει in abstracto επικράτηση του ενός δικαιώματος έναντι του άλλου. Πρέπει όμως να γίνεται μία οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της ad hoc στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορρόπησης, εφαρμόζοντας και την αρχή της αναλογικότητας, που κατοχυρώνεται και συνταγματικά στο άρθρ. 25 παρ. 1, με τέτοιον τρόπο ώστε τα προστατευόμενα αγαθά να διατηρούν την κανονιστική τους εμβέλεια. Η κρίση για το εάν στη συγκεκριμένη υπόθεση, η επεξεργασία ασκήθηκε νόμιμα ή αντίθετα παραβιάστηκε κατ' αυτή το δικαίωμα της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης των θιγόμενων προσώπων και της ιδιωτικής ζωής υπακούει τόσο στο κριτήριο του κατά πόσο η επεξεργασία αυτή εξυπηρέτησε το συμφέρον της πληροφόρησης της κοινής γνώμης, που υπερτερεί στη συγκεκριμένη περίπτωση του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής, όσο και στο κατά πόσο η συγκεκριμένη προσβολή ήταν στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος πληροφόρησης (βλ. τη με αριθμ. 100/31.1.2000 απόφαση της Αρχής).
Ειδικότερα:

6α). Η δημοσιοποίηση πληροφοριών, που αφορούν σε δημόσια πρόσωπα, όπως είναι αναμφιβόλως οι δικαστές, και ανάγονται στην άσκηση των δημοσίων καθηκόντων τους είναι νόμιμη (βλ. άρθρο 7 § 2 ζ' του ν. 2472/1997) και υφίσταται σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα πληροφόρησης του κοινού επί του σκανδάλου ότι δικαστές χρηματίζονται. Το ίδιο ισχύει και για κάθε άλλο πρόσωπο που εμπλέκεται στο κύκλωμα που φαίνεται να δρούσε στο χώρο της Δικαιοσύνης και τον τρόπο με τον οποίο εκπρόσωποι του προέβαιναν σε παράνομες πράξεις, όπως η δωροδοκία, η δωροληψία, η παράνομη έκδοση ευνοϊκών δικαστικών αποφάσεων κ.α.. Κατά συνέπεια η αποκάλυψη της κρίσης, που διέπει την λειτουργία των θεσμών, καθιστά ανεκτή σε κάθε περίπτωση λόγω του εντόνου δημοσίου ενδιαφέροντος τη δημοσιοποίηση στοιχείων-ντοκουμέντων. Η επανάληψη της προβολής των προβαλλόμενων στοιχείων, δεν παραβιάζει επίσης την αρχή της αναλογικότητας στο μέτρο που εξυπηρετεί αποκλειστικά και μόνο τους σκοπούς της πληροφόρησης για θέματα, που ανάγονται στην άσκηση των δημοσίων καθηκόντων δημοσίων προσώπων. Ειδικά, εφόσον πρόκειται για πρόσωπα της δημόσιας ζωής ή θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος, η ανάγκη ενημέρωσης του κοινού είναι εντονότερη. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) αναγνωρίζει το ρόλο των δημοσιογράφων ως “public watch dog” δηλαδή το ρόλο του δημόσιου παρατηρητή, (βλ. μεταξύ άλλων υπόθεση Ρίζος και Ντάσκας κατά Ελλάδας, 27.5.2004), ήτοι την ελεγκτική λειτουργία του τύπου, η οποία καλύπτει τη δυνατότητά του να στηλιτεύει τα κακώς κείμενα με

τη δημοσιοποίηση και δημόσια κριτική τους. Οι δικαστικές δε αρχές δεν δύνανται να εκφύγουν του δημοσιογραφικού ελέγχου και της άσκησης οξείας κριτικής, προκειμένου η κοινή γνώμη να βεβαιωθεί ότι οι δικαστές ανταποκρίνονται στα δημόσια καθήκοντά τους και τον σκοπό της αποστολής τους (βλ. αντί άλλων απόφαση ΕΔΔΑ υπόθεση Ρίζος και Ντάσκας κατά Ελλάδας, 27.5.2004). Εντούτοις το ΕΔΔΑ έχει τονίσει την ανάγκη να επιδεικνύεται η μεγαλύτερη δυνατή σύνεση όταν πρόκειται για μέτρα που αφορούν τη δικαιοσύνη, η οποία αποτελεί θεσμό ουσιώδη σε κάθε δημοκρατική κοινωνία (βλ. απόφαση ΕΔΔΑ, υπόθεση Ρίζος και Ντάσκας κατά Ελλάδας, 27.5.2004, παραγρ. 42). Και ναι μεν ο τύπος αποτελεί ένα από τα μέσα που διαθέτει η δημόσια γνώμη για να διαπιστώνει ότι οι δικαστές ασκούν ευόρκως τα υψηλά τους καθήκοντα, αλλά το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), που κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974, δεν εγγυάται απεριόριστη ελευθερία του τύπου, ακόμη κι όταν πρόκειται για τη δημοσίευση σοβαρών ζητημάτων δημοσίου συμφέροντος. Η παράγραφος 2 προβλέπει ότι η άσκηση αυτής της ελευθερίας συνεφέλκεται υποχρεώσεις και ευθύνες που ισχύουν και για τον τύπο. Σημειώνει μάλιστα εν προκειμένω το ΕΔΔΑ την ιδιαίτερη αποστολή της δικαστικής εξουσίας στην κοινωνία, η δράση της οποίας, ως εγγυήτριας της δικαιοσύνης που είναι θεμελιώδης αξία του κράτους δικαίου, έχει ανάγκη την εμπιστοσύνη των πολιτών για να αποδώσει καρπούς. Για τον ίδιο λόγο, η δικαστική εξουσία μπορεί ενίοτε να χρειαστεί να προστατευθεί εναντίον αποδομητικών επιθέσεων που γίνονται χωρίς σοβαρή θεμελίωση (βλ. απόφαση ΕΔΔΑ, υπόθεση Ρίζος και Ντάσκας κατά Ελλάδας, 27.5.2004, παραγρ. 43, Prager & Oberschlink κατά Αυστρίας, 26.4.95, παραγρ. 34).

6β). Σ' ότι αφορά τα τρίτα πρόσωπα κατά την έννοια του ν. 2472/1997, η αρχή της αναλογικότητας επιτρέπει την αναφορά στα προσωπικά τους δεδομένα, όταν αυτή η αναφορά καθίσταται επίσης απολύτως αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού, ήτοι για δημοσιογραφικούς αποκλειστικά σκοπούς. Η επανάληψη της προβολής αυτών κατά την αρχή της αναλογικότητας πρέπει επίσης να εξυπηρετεί αποκλειστικά τους σκοπούς της πληροφόρησης, λαμβανομένης πάντα υπόψη και της φύσης του τηλεοπτικού μέσου, που επιτρέπει και ενίοτε επιβάλλει την αναμετάδοση των ειδήσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα. Δεν επιτρέπεται όμως αναφορά σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν δεν έχει επαρκώς εξετασθεί η συνάφεια συγκεκριμένων προσώπων με το αντικείμενο της δημοσιογραφικής έρευνας. Γιατί έτσι όχι μόνο δεν εξασφαλίζεται ο σύννομος σκοπός της επεξεργασίας, ήτοι, το δικαίωμα πληροφόρησης του κοινού, αλλά επιπλέον παρόμοια αναφορά αποτελεί παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον τα δεδομένα αυτά σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, θα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας, και να είναι ακριβή.

Συνεπώς, η αναφορά μέσω των θεωρουμένων ως ντοκουμέντων στις πιο πάνω τηλεοπτικές εκπομπές ευαίσθητων ή μη, προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων στο μέτρο, που δεν είναι αναγκαία για τη δημοσιογραφική διερεύνηση των συγκεκριμένων υποθέσεων, αντιβαίνει στον ν.2472/1997.

III. Η Αρχή ενεργώντας αυτεπαγγέλτως εξέτασε στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της την νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από εκπομπές του τηλεοπτικού σταθμού «Alter Channel» και συγκεκριμένα από τις εκπομπές «ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ» και «ΖΟΥΓΚΛΑ» του δημοσιογράφου Β, που προβλήθηκαν από το προαναφερόμενο τηλεοπτικό σταθμό κατά τις ημερομηνίες 13.01.05, 16.01.05, 23.01.05, 23.01.05, 30.01.05, 6.02.05, 10.02 και 27.02.05.

III. Α). Από το σύνολο του αποδεικτικού υλικού που προσκομίστηκε και την εν γένει συζήτηση της υπόθεσης αποδείχτηκαν τα παρακάτω:

α). Ο τηλεοπτικός σταθμός «Alter Channel» μεταδίδει ενημερωτικές εκπομπές με τίτλο «ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ» και «ΖΟΥΓΚΛΑ», των οποίων την παραγωγή επιμελείται η εταιρία Χ, συμφερόντων του δημοσιογράφου και παρουσιαστή των εν λόγω εκπομπών Β.

β). Οι εκπομπές αυτές μεταδίδονται στο πλαίσιο του από 22.11.03 ιδιωτικού συμφωνητικού, που έχει συναφθεί μεταξύ του τηλεοπτικού σταθμού, της ετερόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία Χ ως παραγωγού και του ίδιου του δημοσιογράφου Β ως αντισυμβαλλομένου.

γ). Από τη σύμβαση αυτή προκύπτει ότι δεν υπάρχει σχέση εξαρτημένης εργασίας μεταξύ του Β και του τηλεοπτικού σταθμού. Ο σταθμός διατηρεί αρχείο με τις βιντεοταινίες όλων των μεταδοθεισών εκπομπών (βλ. άρθρο 3 § 12 ν. 2328/1995) τουλάχιστον για τρεις μήνες από την παρουσίαση της εκπομπής που τα περιείχε.

Πέραν τούτου όμως τίποτα δεν μεταδίδεται χωρίς την έγκριση του τηλεοπτικού σταθμού. Η ροή του προγράμματος παρακολουθείται από υπαλλήλους του σταθμού και υπάρχει η δυνατότητα διακοπής αυτής από αρμόδιο υπάλληλο, αν παραστεί ανάγκη προς τούτο. Η δυνατότητα του σταθμού αναμετάδοσης των εκπομπών του ή κρίσιμων αποσπασμάτων αυτών περιέχεται στον σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας, τους οποίους αυτός (ο τηλεοπτικός σταθμός) καθορίζει αποκλειστικά ή συνκαθορίζει ανάλογα με την παραγωγό εταιρεία και τον δημοσιογράφο και παρουσιαστή της εκπομπής Β. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1.6 του από 22.11.03 ιδιωτικού συμφωνητικού, «Η θεματολογία, η δομή και η μορφή των εκπομπών

θα καθορίζονται από τον Παραγωγό και τον Αντισυμβαλλόμενο σε συνεργασία με τον Διευθυντή Ειδήσεων και Ενημέρωσης του τηλεοπτικού σταθμού. Σε περίπτωση διαφωνίας τους την τελική απόφαση θα λαμβάνει ο Διευθύνων Σύμβουλος του τηλεοπτικού σταθμού». Ακόμη, κατά τη παρ. 2.2. περ. δ του ίδιου συμφωνητικού, ο τηλεοπτικός σταθμός έχει έναντι του παραγωγού κατά αποκλειστικότητα «το δικαίωμα διασκευής, μετατροπής με διαφορετικό μοντάζ ή και μετατροπές (προσθαφαιρέσεις) του παραχθησόμενου τηλεοπτικού προϊόντος σε άλλες μορφές τηλεοπτικών προγραμμάτων». Επομένως, είναι προφανές ότι ο τηλεοπτικός σταθμός είναι υπεύθυνος επεξεργασίας, αφού αυτός μαζί με τον παραγωγό καθορίζουν τη θεματολογία, τη δομή και τη μορφή των εκπομπών, ενώ έχει έναντι του παραγωγού κατά αποκλειστικότητα το δικαίωμα καθορισμού της οιασδήποτε επεξεργασίας (π.χ., διαμόρφωσης, αναμετάδοσης) του τηλεοπτικού προϊόντος.

δ). Στο πλαίσιο λειτουργίας της πιο πάνω σύμβασης, ο δημοσιογράφος και παρουσιαστής των εκπομπών «ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ» και «ΖΟΥΓΚΛΑ» Β έχει σχηματίσει αρχείο με έγγραφα, μαγνητοταινίες κ.α. (στο έξης «ντοκουμέντα») με απλά ή/και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, τα οποία, ανεξαρτήτως του τρόπου της συλλογής αυτών, τα διατήρησε - ή διατηρεί ακόμα στο μέτρο που δεν παραδόθηκαν όλα (πρωτότυπα και αντίγραφα) στα αρμόδια όργανα (Εισαγγελέα κλπ.) - για δημοσιογραφική έρευνα και έκανε τηλεοπτική χρήση αυτών κατά τις επίμαχες εκπομπές, οπότε και είναι επίσης “υπεύθυνος επεξεργασίας” κατά τον ν. 2472/1997. Σημειώνεται δε ότι για την έννοια του νόμου είναι αδιάφορο αν είχε την πρόθεση να συγκροτήσει διαρκές αρχείο ή όχι (βλ. απόφαση του ΣτΕ με αριθμ. 3545/2002, σελ 25). Άλλωστε τα ανωτέρω παραδέχεται και ο ίδιος ο δημοσιογράφος στην τηλεοπτική εκπομπή «ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ», που μεταδόθηκε στις 23.01.05, αφού ανέφερε ότι έχει στην κατοχή του κασέτες με μαγνητοφωνημένες συνομιλίες της ανακρίτριας Γ, παρά το γεγονός ότι ο πληρεξούσιος δικηγόρος του κ. Αγιοστρατίτης δήλωσε κατά την ακρόαση της 24.02.05 ενώπιον της Αρχής ότι τα πάντα έχουν παραδοθεί στον Εισαγγελέα και ότι οι εκπομπές από τις 16.01.05 και μετά, μεταδίδουν τα διάφορα στοιχεία στο ρεπορτάζ χωρίς ο δημοσιογράφος να έχει στην κατοχή του κανένα ντοκουμέντο.

III. Β). Από τις κασέτες των επίμαχων εκπομπών των προαναφερόμενων ημερομηνιών, τις οποίες κασέτες ζήτησε η Αρχή προς αυτεπάγγελτη εξέταση και προσκομίστηκαν από τον τηλεοπτικό σταθμό «Alter Channel» διαπιστώθηκε ότι οι προαναφερόμενες εκπομπές γενικά περιστρέφονταν γύρω από θέματα, που συνδέονται με τη λειτουργία των θεσμών και ειδικότερα με την αποκάλυψη υφιστάμενου, κατά τη δημοσιογραφική έρευνα, κυκλώματος που δρούσε στο χώρο της Δικαιοσύνης και τον τρόπο με τον οποίο εκπρόσωποι του

συνεργάζονταν και προέβαιναν σε παράνομες πράξεις, όπως η δωροδοκία, η δωροληψία, που οδηγούσαν στην έκδοση παράνομων δικαστικών αποφάσεων. Από τις ίδιες κασέτες και πέρα από τα προαναφερόμενα θέματα, προκύπτει ότι γίνεται αναφορά σε δεδομένα ευαίσθητα ή μη τρίτων προσώπων, είτε ανακριβή είτε που δεν έχουν σχέση, σύμφωνα και με αυτήν ακόμα τη δημοσιογραφική έρευνα, με το κύκλο προσώπων, που φέρονται να συγκροτούν την ομάδα του παραδικαστικού κυκλώματος και αφορούν συμπεριφορές που δεν συνδέονται με αυτές τις δραστηριότητες. Ειδικότερα από το σύνολο των τηλεοπτικών εκπομπών, που εξετάστηκε, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α). Στην εκπομπή ΖΟΥΓΚΛΑ στις 13.01.05 στο πλαίσιο αναφοράς στις δραστηριότητες του δικαστή Δ, προβάλλεται βίντεο που δείχνει τη σύζυγο του, τρίτο δηλαδή πρόσωπο, και τον ίδιο στο κατάστημα, που διατηρεί η Ε να συνομιλούν με δημοσιογράφο, τον οποίο θεωρούν πελάτη του καταστήματος. Επιδεικνύονται πρακτικά ΑΠ, όπου περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, δηλαδή ποινικές καταδίκες όχι μόνο του εν λόγω δικαστή, αλλά και της συζύγου του. Συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στην με αριθ. 1562/2001 καταδικαστική απόφαση του Μον. Πλημ. Γιαννιτσών, σύμφωνα με την οποία ο Δ και η σύζυγός του καταδικάζονται για μη έγκαιρη καταβολή ασφαλιστικών εισφορών. Αναφέρεται ότι η σύζυγός και η κόρη του Δ τον έχουν μηνύσει για ανάρμοστη συμπεριφορά και απόπειρα ανθρωποκτονίας, στοιχείο που δεν αφορά μόνο τον εν λόγω δικαστή, αλλά και τη σύζυγο και την κόρη του, δηλαδή τρίτα πρόσωπα. Τέλος, επιδεικνύεται έκθεση επιθεωρήσεως, σύμφωνα με την οποία προτείνεται η οριστική παύση του Δ για λόγους που αφορούν την έλλειψη ήθους, εργατικότητας και προσήκουσας συμπεριφοράς. Τα ίδια επαναλαμβάνονται στην εκπομπή ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ στις 16.01.05, όπου γίνεται πάλι αναφορά στην υπόθεση «Δ» και επαναλαμβάνονται τα σχετικά βίντεο, δηλαδή σε όλες αυτές τις περιπτώσεις γίνεται αναφορά σε προσωπικά δεδομένα ευαίσθητα ή όχι πέραν του δικαστή Δ, άλλων προσώπων χωρίς εμφανή σύνδεση με τον τρόπο που αυτός ή άλλοι δικαστές ασκούν τα καθήκοντα τους, άρα χωρίς καμία σχέση με ομάδα δικαστικών λειτουργών, που φέρονται ότι δρουν αντίθετα προς το Σύνταγμα, τους νόμους και τον όρκο τους.

β). Στην ίδια εκπομπή στις 16.01.05 ακούγονται συνομιλίες γυναίκας, που φέρεται να είναι η πρωτοδίκης Γ, με τρίτο πρόσωπο για θέματα που αφορούν δωροδοκία της ίδιας και άλλων δικαστών με σκοπό την αθώωση εμπόρων ναρκωτικών. Κατά τη διάρκεια αυτών των συνομιλιών, ακούγονται όμως και ονόματα τρίτων προσώπων, όπως δικαστών, δικηγόρων κ.α., τα οποία αναιτιολόγητα αναφέρονται, αφού σε επόμενες εκπομπές αποδεικνύεται ότι τα εν λόγω πρόσωπα δεν έχουν καμία σχέση με το φερόμενο ως παραδικαστικό κύκλωμα. Γίνεται δηλαδή, επεξεργασία δεδομένων τρίτων προσώπων μάλιστα όχι μόνο μη συναφών και

πρόσφορων για το σκοπό νόμιμης επεξεργασίας, που είναι η ενημέρωση του κοινού για την ορθή λειτουργία τη δικαιοσύνης, αλλά και εν γνώσει του παρουσιαστή ανακριβών, αφού σε επόμενες εκπομπές αποδεικνύεται ότι τα εν λόγω πρόσωπα δεν έχουν την παραμικρή σχέση με τα φερόμενα ως συγκροτούντα το παραδικαστικό κύκλωμα πρόσωπα.

γ). Στην εκπομπή ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ στις 23.01.05 επιδεικνύονται προσωπικές επιστολές του Μητροπολίτη ΣΤ προς και από τον Πατριάρχη ... για το ποιόν του αρχιμανδρίτη Α, δηλαδή γίνεται επεξεργασία δεδομένων τρίτων προσώπων χωρίς να ερευνάται η σχέση του περιεχομένου των επιστολών με την καταγγελλομένη δραστηριότητα του συγκεκριμένου αρχιμανδρίτη.

δ). Στην ίδια εκπομπή, εμφανίζεται στην οθόνη μηνυτήρια αναφορά πολλών Κυθηρίων κατά τεσσάρων προσώπων, ενός μητροπολίτη και τριών αρχιμανδριτών, ένας εκ των οποίων είναι ο Α, βάσει της οποίας ασκήθηκε ποινική δίωξη μεταξύ άλλων για διακεκριμένη κλοπή και παράνομη μεταφορά βυζαντινών έργων τέχνης, γίνεται δηλαδή και πάλι επεξεργασία δεδομένων τρίτων προσώπων. Πέρα από τον Α, η αναφορά του ονόματος του οποίου δικαιολογείται για την διακρίβωση του αληθούς του δημοσιογραφικού ρεπορτάζ, δεν τεκμηριώνεται με κάποιο τρόπο το απαραίτητο της αναφοράς και όλων των άλλων ονομάτων.

ε). Στην ίδια εκπομπή αναφέρονται στο πλαίσιο ρεπορτάζ τα ονόματα άλλων τεσσάρων δικαστών, που φαίνονται να συμμετέχουν σε δίκες που με άμεσο ή έμμεσο τρόπο αφορούν και τον Α και να εκδίδουν ευνοϊκές προς αυτόν αποφάσεις, αναφορά που υπό προϋποθέσεις στοιχειοθετείται, ενώ περαιτέρω αναφέρεται το όνομα γνωστής ηθοποιού, που είχε καταθέσει ως μάρτυρας, χωρίς να αποδεικνύεται στη συνέχεια η σχέση της με το παραδικαστικό κύκλωμα. Τέλος, επιδεικνύεται απόκομμα λογαριασμού του κινητού τηλεφώνου του Ζ, όπου φαίνεται επικοινωνία του με δικηγόρο, με υπηρετούντα στο ΣΔΟΕ και με πρωτοδίκη Θεσσαλονίκης. Συγκεκριμένα μέσα από την αναφορά αυτή αποκαλύπτονται προσωπικά δεδομένα τρίτου προσώπου, του υπηρετούντος στο ΣΔΟΕ και συγκεκριμένα το γεγονός ότι το 1993 είχε εμπλακεί σε ατύχημα, που του προκάλεσε κρανιοεγκεφαλική κάκωση, δηλαδή δεδομένα τρίτων προσώπων και μάλιστα ευαίσθητων. Επιπλέον, η αναφορά σε ευαίσθητα δεδομένα υγείας με την επίκληση ότι αποτελούν τον λόγο του κωλύματος για το οποίο ο υπηρετών στο ΣΔΟΕ δεν επικοινωνήσε με τους δημοσιογράφους της εκπομπής για να δώσει τις δικές του εξηγήσεις δεν δικαιολογείται σε καμία περίπτωση, αφού δεν στοιχειοθετείται η εμπλοκή του στο παραδικαστικό κύκλωμα. Επίσης, γίνεται αναφορά σε πειθαρχικά παραπτώματα της πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης και συγκεκριμένα στην προσωρινή παύση της

για συμμετοχή σε τυχερά παιχνίδια στο καζίνο Θεσσαλονίκης, χωρίς αυτή η αναφορά να είναι πρόσφορη και σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας.

ζ). Στην εκπομπή ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ στις 30.01.05, εμφανίζεται στην οθόνη σύμβαση δανείου ανώνυμης καταγγέλλουσας, η οποία μετά από παρότρυνση του Α κατά το δημοσιογράφο, θέτει ως εγγυητή κατονομαζόμενο ιεράρχη, χωρίς να διασαφηνίζεται, αν ο συγκεκριμένος έχει κάποια περαιτέρω εμπλοκή. Κατά τη διάρκεια της ίδιας εκπομπής, επιδεικνύονται ακόμη στην οθόνη μια επιστολή της καταγγέλλουσας προς τον Αρχιεπίσκοπο για ‘‘το ποιόν του Α’’ του οποίου αναφέρεται και η διεύθυνση κατοικίας του, δηλαδή δεδομένου η επεξεργασία του οποίου υπερβαίνει το νόμιμο σκοπό, που είναι η ενημέρωση σχετικά με το παραδικαστικό κύκλωμα και τα πρόσωπα, που εμπλέκονται σε αυτό.

η). Στην ίδια εκπομπή, εμφανίζονται στην τηλεοπτική οθόνη και άλλες επιστολές, μια εκ των οποίων φαίνεται να προέρχεται από το μητροπολίτη Η προς τον πρόεδρο του ΑΠ, που τον παροτρύνει να ασκήσει ποινική δίωξη κατά του μητροπολίτη Θ, δηλαδή αποκαλύπτεται δεδομένο που δεν έχει την παραμικρή σχέση με τη συγκρότηση παραδικαστικού κυκλώματος και μάλιστα δεδομένο όχι ασφαλές, εφόσον όπως προκύπτει στη συνέχεια του ρεπορτάζ, η εν λόγω επιστολή μπορεί να είναι και πλαστή.

θ). Στην εκπομπή ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ στις 13.02.05, εμφανίζονται εικόνες από εκδήλωση (αργότερα αναφέρεται ότι πρόκειται για χειροτόνηση νέων μητροπολιτών), όπου ο αρχιεπίσκοπος αποχωρεί από κάποιο ναό και εμφανίζεται να τον ακολουθούν διάφορα πρόσωπα, που έχουν εξέλθει από το ναό, μεταξύ των οποίων ο Α και ο δικηγόρος Ι. Την ίδια εικόνα την προβάλλουν επανειλημμένως, το λιγότερο έξι φορές, δηλαδή προβάλλεται η εικόνα τρίτου προσώπου, του αρχιεπισκόπου, προσώπου, που δεν προκύπτει από κανένα στοιχείο του φακέλου ότι είχε σχέση και εμπλοκή με τη συγκρότηση του παραδικαστικού κυκλώματος, το οποίο φαίνεται να αποτελείται από δικαστικούς και εκκλησιαστικούς λειτουργούς, αλλά όχι και από τον ίδιο τον αρχιεπίσκοπο.

ι). Στην εκπομπή ΖΟΥΓΚΛΑ στις 27.02.05, φαίνεται ένορκη βεβαίωση του πρώην Μητροπολίτη Κ, όπου κατηγορεί τον νυν Λ και τον Μ, ως υπόπτους διακίνησης ναρκωτικών σε ύποπτο μπαρ, δεδομένα τρίτων προσώπων που δεν σχετίζονται άμεσα με τη συγκρότηση του κυκλώματος, που η εν λόγω εκπομπή επιδιώκει να αποκαλύψει.

κ). Στην εκπομπή ΖΟΥΓΚΛΑ στις 10.02.05 στο πλαίσιο ρεπορτάζ, αναφέρονται τα ονόματα δύο δικαστών (εφετών), που αντικαταστάθηκαν και δεν δίκασαν τελικά υπόθεση του Ν, τρίτων δηλαδή προσώπων, των οποίων η εμπλοκή στο παραδικαστικό κύκλωμα δεν προκύπτει από πουθενά.

λ). Στην ίδια εκπομπή στις 10.02.05, επιδεικνύεται στην οθόνη φωτογραφία από βάπτιση Αλβανού, τρίτου δηλαδή προσώπου, άσχετου με το παραδικαστικό, με ιερέα τον αιδεσιμότατο Ξ και ανάδοχο τον Ο. Η επίδειξη της συγκεκριμένης φωτογραφίας και κυρίως αναφορικά με τον βαπτιζόμενο κρίνεται ως αντίθετη στο νόμιμο σκοπό επεξεργασίας, που είναι η ενημέρωση του κοινού για τη λειτουργία παραδικαστικού κυκλώματος.

IV. Από όλα τα ανωτέρω γίνεται φανερό ότι:

α) Σχετικά με την διαφθορά στο χώρο της δικαιοσύνης:

Η αυτούσια προβολή των στοιχείων σχετικά με κάθε συμμετέχοντα στο παραδικαστικό κύκλωμα είναι δικαιολογημένη βάσει του άρθρου 5 παρ.2 ε και 7 παρ. 2 ζ του Ν. 2472/1997 και συγκεκριμένα, λόγω του έντονου δημοσίου ενδιαφέροντος σχετικά με την άσκηση των δημοσίων καθηκόντων των δημόσιων λειτουργών, στο μέτρο, που η δημοσιοποίηση των στοιχείων αυτών είναι αναγκαία για την ενημέρωση της κοινής γνώμης και εξυπηρετεί υπέρτερο έννομο συμφέρον, αυτό της πληροφόρησης των πολιτών για το ζήτημα της διαφθοράς στο χώρο της δικαιοσύνης. Οι επαναλήψεις των προβαλλόμενων ντοκουμέντων, που αφορούν την κρίση του θεσμού της δικαιοσύνης από πράξεις επίορκων δικαστών και εκκλησιαστικών παραγόντων είναι ανεκτές, αν έλαβαν χώρα σε περιορισμένο βαθμό, λαμβανομένων υπόψη της φύσης του τηλεοπτικού μέσου και του έντονου δημοσίου ενδιαφέροντος, που αποδεικνύεται και από την παράλληλη ενασχόληση όλων των μέσων ενημέρωσης και του έντυπου τύπου με το θέμα των αποκαλύψεων του καταγγελλόμενου τηλεοπτικού σταθμού. Συνεπώς, η επανάληψη της προβολής αυτών, ενόψει και του γεγονότος ότι οι καταγγελλόμενοι εξακολουθούσαν να εκτελούν τα καθήκοντα τους, δεν παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας αποκλειστικά και μόνο στο μέτρο, που εξυπηρετεί τους σκοπούς της πληροφόρησης για θέματα, που ανάγονται στην άσκηση των δημοσίων καθηκόντων δημοσίων προσώπων.

β). Σχετικά με την αναφορά προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων:

Η αναφορά κατά τις πιο πάνω τηλεοπτικές εκπομπές ευαίσθητων ή όχι προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων στο μέτρο, που δεν είναι αναγκαία για τη δημοσιογραφική διερεύνηση των συγκεκριμένων υποθέσεων αντιβαίνει στον ν.2472/1997, αποτελώντας επεξεργασία η οποία υπερβαίνει τα από την αρχή της αναλογικότητας επιβαλλόμενα όρια,

αφού η ικανοποίηση του σκοπού της ενημέρωσης του κοινού και κατ' επέκταση η προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος δεν απαιτούσε την τηλεοπτική προβολή τους. Επιπροσθέτως, αντίκειται στις διατάξεις του Ν. 2472/1997 η αναφορά σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, χωρίς να έχει επαρκώς εξετασθεί η συνάφεια των συγκεκριμένων προσώπων με το αντικείμενο της δημοσιογραφικής έρευνας, με αποτέλεσμα όχι μόνο να μην εξασφαλίζεται ο σκοπός της επεξεργασίας ήτοι, το δικαίωμα πληροφόρησης του κοινού, αλλά επιπλέον να υφίσταται παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον τα δεδομένα αυτά σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 περ. γ, προκειμένου να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας θα πρέπει να είναι ακριβή.

V). Επειδή η Αρχή, με βάση το άρθρο 21 παρ. 1 του ν.2472/1997 «επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους τις ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις, για παράβαση των υποχρεώσεών τους, που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και από κάθε άλλη ρύθμιση που αφορά την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα α)...β) πρόστιμο ποσού από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) έως πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές, γ)...δ)...ε).....»

Επειδή, τόσο ο τηλεοπτικός σταθμός “Alter Channel”, όσο και ο δημοσιογράφος Β είναι υπεύθυνοι επεξεργασίας και έχουν στην κατοχή τους αρχείο με βάση τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 2472/1997, το οποίο και παρανόμως επεξεργάστηκαν

Επειδή η Αρχή με βάση την με αριθ. 100/2000 απόφασή της, η οποία ήδη έχει επικυρωθεί με την με αριθ. 3525/2002 απόφαση του ΣτΕ είχε επιληφθεί και επιβάλλει μεταξύ άλλων πρόστιμο στο δημοσιογράφο Β για παράνομη κατά το Ν. 21472/1997 επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά τη διάρκεια τηλεοπτικών εκπομπών, γεγονός που πρέπει να συνεκτιμηθεί κατά την επιμέτρηση ως προς αυτόν του προστίμου

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1) Επιβάλλει στην Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία “Ελεύθερη Τηλεόραση Α.Ε.” ιδιοκτήτριας του τηλεοπτικού σταθμού “Alter Channel” πρόστιμο ύψους 80.000 ευρώ για την παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων ή όχι προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων, που για τους αναφερόμενους στο σκεπτικό λόγους αντιβαίνει στον ν.2472/1997.

2) Επιβάλλει στο δημοσιογράφο Β πρόστιμο ύψους 50.000 ευρώ για την παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων ή όχι προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων, που για τους αναφερόμενους στο σκεπτικό λόγους αντιβαίνει στον ν.2472/1997.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Δημήτριος Γουργουράκης

Γεωργία Παλαιολόγου